

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria-Mercè Marçal a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/maria-merce-marcal> >

Maria-Mercè Marçal

Maria-Mercè Marçal
(Nou diccionari 62 de la literatura catalana)

Ivars d'Urgell, 1952 - Barcelona, 1998. Poeta, novel·lista, traductora i assagista

Estudia el batxillerat a Lleida i Filologia Clàssica a la Universitat de Barcelona, on aviat coneix altres joves poetes (Ramon Pinyol, Xavier Bru de Sala i, més tard, Miquel Desclot, Jaume Medina...), amb qui el 1973 funda "Llibres del Mall". Es casa amb Ramon Pinyol, i hi viu quatre anys. El 1976 guanya el premi Carles Riba de poesia amb *Cau de llunes* (1977) i es perfila com una de les veus més innovadores de la generació del setanta, dins la línia de [Brossa](#) i el [Foix](#) més surrealista. Al mateix temps la seva lluita política en les darreries del franquisme es concreta en la militància en el PSAN i en la participació en l'Assemblea de Catalunya. Ensenya llengua i literatura catalanes, professió que ja no abandona. Inicia també una activitat de conferenciant i assagista sobre el feminisme i la literatura, que la convertiran en una de les teòriques més sòlides. El 1979 crea la secció de feminisme de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada que coordina fins el 1985 i col·labora en múltiples projectes, exposicions, revistes de signe independentista, feminista i lèsbic. Alguns dels seus poemes són musicats per cantants de La Nova Cançó. El 1979 publica *Bruixa de dol*, el segon poemari, que la converteix en una poeta d'èxit. El 1980 col·labora en la fundació de Nacionalistes d'Esquerra, però paulatinament es decanta per una militància netament cultural, i en la tasca de recuperació lingüística. El mateix any neix la seva filla Heura, i afronta la maternitat en solitari. Esdevé una experiència crucial que elabora poèticament a *Sal oberta* (1982) -un llibre dominat pel sonet i xopat per la tradició popular en què l'espectre imagístic s'estén a la sal, el mar i l'heura- i a la segona part de *La germana, l'estrangera* (1985). Aquest darrer llibre recupera un breu recull anterior format per quinze sextines, *Terra de mai* (1982), i tracta obertament l'amor entre dones, tema inèdit fins llavors en la poesia catalana. El 1989 recull tota la seva obra poètica a *Llengua abolida* (1973-1988), que inclou *Desglaç*. Des de 1994 consolida el [col·lectiu d'escriptores del Centre Català del PEN Club](#), organitza trobades, homenatges, taules rodones, sobretot en els camps de la poesia i l'assaig. També col·labora amb el grup "Filosofia i gènere" de la Universitat de Barcelona coordinat per Fina Birulés, companya de la poeta, i estableix relació amb la filòsofa italiana Luisa Muraro, entre d'altres.

La seva poesia té el traç d'una aventura apassionada i lliure i, per tant, arriscada. Duta a terme des de la triple rebel·lió que inaugura la "Divisa" de *Cau de llunes*, llibre motriu, els eixos temàtics de la seva obra s'organitzen entorn de la identitat femenina. L'amor, la solitud, la incomunicació, la passió, la maternitat, la rebel·lió, etc. n'esdevenen subtemes. A contrapèl d'allò que la nostra cultura ha definit com a feminitat, en els primers reculls la lluna esdevé imatge privilegiada d'una certa identitat femenina ideal, hi subverteix la subordinació tradicional a la llum solar. La tensió entre el jo poètic, la lluna i l'ombra -zona inexplorada, incontrolada- és l'esquema triangular bàsic que fa crisi a *Terra de mai* (1982), instantània consecució de la utopia. A *La germana, l'estrangera* s'inicia una introspecció que rebutja o qüestiona les imatges tradicionals del jo: la infanticida, la impostora, la culpable, la

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria-Mercè Marçal a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/maria-merce-marcal> >

mare, la filla, l'amant, la germana, l'estrangera... Ombres reflectides en un mirall sense fons. Ombra, ferida i sang, sang presa esdevinguda fòssil petrificat. Amb *La passió segons Renée Vivien* (1994), novel·la entorn de la poeta lèsbica Pauline M. Tarn, es revela com una gran novel·lista, tant per la creació de la prosa, l'estructura audaç, com per la formulació d'un univers que cal situar en la línia de Virginia Woolf i Djuna Barnes. Ha traduït obres de Colette, Yourcenar, Leonor Fini i, amb col·laboració amb Mònika Zgustová, les poetes russes Anna Akhmàtova i Marina Tsvetàieva. En l'assaig, destaca l'estudi i antologia *Contraclaror* (1985) sobre [Clementina Arderiu](#), l'antologia *Paisatge emergent. Trenta poetes catalanes del segle XX* (1998), amb d'altres escriptores, i els articles "Rosa Leveroni, en el llindar" (1986) i "Com en la nit, les flames" (1998), sobre Akhmàtova i Tsvetàieva.

Copyright text © 2000 Edicions 62

Qui sóc i per què escric

Maria-Mercè Marçal

No puc pas resseguir a la menuda els anys que separen aquella antiga xiqueta de la dona que intenta respondre a la doble pregunta: "qui sóc, per què escric". Esquemàticament, algunes fites apareixen a la nota biogràfica del final d'aquesta publicació. D'un sol cop d'ull, em sedueix de veure, en el mirall dels meus versos, dels meus llibres, una serp i les seves mudes de pell: mudes que parlen i alhora resten mudes. La serp potser és com aquella que la meva mare em deia que hi havia dalt d'un sostremort: la seva intenció era d'evitar que m'hi enfilés per una escala de mà massa insegura. Jo pujava sigil·losament, fins que dos o tres travessers abans d'arribar al capdamunt, la veia, veia la serp com es despertava i, de l'esglai, arrencava a córrer fins a baix de tot. Per tornar-hi, un i altre cop, sense esmena. Temptació o repte, transgressió i mancança: l'escriptura. El sostremort de la serp era a la casa on vam anar a viure en deixar la masia, llavors del primer trasllat. Potser la primera metàfora.

Copyright text © 1998 Empúries

Tast de textos

Text

 WEB: Visc amb la mort enganxada

Un fragment del llibre *El senyal de la pèrdua*, amb escrits inèdits dels seus últims anys, recollit a Catorze.cat.

<http://catorze.naciodigital.cat/noticia/511/visc/amb/mort/enganxada>

 PDF: Raval d'amor

Un poema de Maria-Mercè Marçal.

http://lletra.uoc.edu/uploads/20131224/mmmarcl_al_raval_damor.pdf

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria-Mercè Marçal a LletRA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/maria-merce-marcal> >

WEB: Un dels Dotze sentits

Marçal és una dels dotze poetes antologats al CD-ROM *Dotze sentits. Poesia catalana d'avui*.
http://www.iaa.upf.edu/dotze_sentits/entrada.html

WEB: Catorze poemes, catorze cançons

Artistes d'estils i generacions diferents musiquen i interpreten catorze poemes de l'autora.
<http://www.fmmm.cat/musica/index.php>

WEB: Fundació Maria-Mercè Marçal

Espai oficial de la Fundació Maria Mercè-Marçal: inclou textos i biografia.
<http://www.fmmm.cat/>

WEB: Barcelonareview: Desglaç

Sel·lecció de 10 poemes de Desglaç
http://www.barcelonareview.com/46/c_mmm.htm

WEB: Google Books: Maria Mercè Marçal

Selecció de les obres de l'autora a Google Books
http://books.google.com/books?as_q=maria+merc%C3%A8+mar%C3%A7al&num=10&hl=ca&btnG=Cerca+amb+Google&as_epq=&as_oq=&as_eq=&as_brr=0&lr=&as_vt=&as_auth=maria+merc%C3%A8+mar%C3%A7al&as_pub=&as_drrb=c&as_miny

WEB: Magisteri Teatre-Mag Poesia

Diversos poemes de Marçal pensats per a l'escola.
<http://www.mallorcaweb.com/mag-teatre/marcal-nins/>

WEB: Selecció de poesia catalana

Set poemes de l'autora. Dos ("Divisa" i "Dues dents han deixat...") amb traducció a l'anglès.
<http://www.uoc.edu/lletra/especials/folch/marcal.htm>

WEB: Selecció de poemes

Sis poemes de l'autora al web *Viu la poesia*.
http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxiu/lletra/mmamarca_index_poemes.html

Els lectors llegeixen

WEB: Els estudiants i professors de català de la universitat de Birmingham llegeixen 'Lluna de porcellana', de M. Mercè Marçal

<http://soundcloud.com/lletra/lluna-de-porcellana-maria-merc>

WEB: Els estudiants i professors de català de la universitat de Birmingham llegeixen 'El meu amor sense casa', de M. Mercè Marçal (2)

<http://soundcloud.com/lletra/el-meu-amor-sense-casa-2-maria>

WEB: Els estudiants i professors de català de la universitat de Birmingham llegeixen 'El meu amor sense casa', de M. Mercè Marçal

<http://soundcloud.com/lletra/el-meu-amor-sense-casa-maria>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria-Mercè Marçal a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/maria-merce-marcal> >

AUDIO: Mercè Rayner Ilegeix 'Baula', de Maria Mercè Marçal

<http://soundcloud.com/lletra/baula-m-m-mar-al>

Biobibliografia

Biografia

WEB: A la Viquipèdia

Biografia, obra i enllaços sobre l'autora al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Maria_Mercè_Marçal_i_Serra

VIDEO: Poetes maleïts. Maria Mercè Marçal

Documental de TVC sobre l'autora amb representacions dels seus poemes i imatges personals.

http://www.edu3.cat/Edu3tv/Fitxa?p_id=42638&p_ex=maria%20merc%E8%20mar%E7al

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Mar%C3%A7al+Maria+Merc%C3%A8&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Mar%C3%A7al+Maria+Merc%C3%A8&sortdropdown=-&searchscope=23

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SMar%C3%A7al+Maria+Merc%C3%A8%7COrighresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Articles de l'autora (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Mar%C3%A7al%20Maria%20Merc%C3%A8&sc=1&ln=ca>

WEB: Articles sobre l'autora (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Marçal%2C+Maria+Merce&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autora

Crítica

WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, informacions, publicacions.

<http://www.escriptors.cat/autors/marcalmm/>

WEB: L'autora al Corpus Literari Ciutat de Barcelona

Biografia, enllaços i transcripció d'articles sobre Marçal.

http://www.ducros.cat/corpus/index.php?command=show_news&news_id=3450

WEB: Marçal a Veus de dona

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria-Mercè Marçal a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/maria-merce-marcal> >

Pàgina dedicada a l'autora dins la web d'Ainamar. Inclou biografia, tast de textos i una selecció d'enllaços.

<http://www.xtec.cat/~aribas4/literatura/dones/Mar%E7al/superiorMar%E7al.htm>

 WEB: La metàfora poètica d'un cos silenciàt. *La passió segons Renée Vivien*, de Maria Mercè Marçal

Un estudi de Carme Nasarre de Letosa Miguel, al repositori O2 (UOC).

<http://openaccess.uoc.edu/webapps/o2/handle/10609/47301>

Diversos

 WEB: Fundació Maria Mercè Marçal

Pàgina web amb informació sobre les activitats que du a terme, material sobre l'autora i accés al catàleg de l'arxiu.

<http://www.fmmm.cat/>

 PDF: "Marçal, dins la cambra pròpia"

Article d'Andreu Gomila sobre el volum de proses *Sota el signe del drac*, a l'Avui (27/05/04).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av02657.pdf>

 WEB: "Amb l'ànima sense vels"

Exposició sobre Maria Mercè Marçal a Ivars d'Urgell.

<http://cat.lleida.com/exposicions/exposicio.html?exposicio=1230>

 WEB: "Auca de Maria Mercè Marçal"

Auca escrita per Joan Vilamala al web La paret de les auques.

<http://www.auques.cat/textos.php?auca=marsal>

 PDF: L'arxiu de l'autora a la BC

Les hereves de l'escriptora fan donació a la Biblioteca de Catalunya dels documents que Marçal va usar en la seva tasca creativa.

<http://www.bnc.es/fons/inventaris/smanuscris/marcal/marcal.pdf>

 WEB: Dibuix-homenatge

Pàgina amb una imatge feminista acompanyada de mots de Marçal, i poemes de diversos autors.

<http://cortina.4mg.com/altri.htm>

 WEB: La pasión según Renée Vivien

Breu ressenya de la traducció al castellà d'aquesta obra de Marçal.

<http://www.seix-barral.es/fichalibro.asp?libro=475>

Comentaris

 VIDEO: La poesia de Maria Mercè Marçal

Vídeo col·loqui sobre l'autora durant l'acte celebrat el 20 de juny de 2008 a l'Auditori del Palau de la Generalitat.

<http://www.youtube.com/watch?v=IDNhBLN0yuk&feature=related>

 VIDEO: "Maria-Mercè Marçal o les raons de la literatura"

Conferència a càrrec de Vicent Alonso durant l'acte celebrat el 20 de juny de 2008 a l'Auditori del Palau de la Generalitat.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria-Mercè Marçal a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autora/maria-merce-marcal> >

<http://www.youtube.com/watch?v=Ac3a1kkB3j8>

 WEB: "Cap a l'ordre simbòlic femení..."

Article de Lluïsa Julià a l'arxiu de textos de l'AELC.

http://www.escriptors.cat/?q=publicacions_atextos_vivienr

 PDF: "Marçal per escoltar"

Crítica a l'*Avui* del llibre i CD amb poemes recitats per Cinta Massip i musicats per Toti Soler (03/07/03).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av00968.pdf>

 WEB: Maria Mercè Marçal i la sexualitat

Anàlisi d'una sel·lecció de poemes de l'autora i la seva relació amb la sexualitat femenina per Mado Martínez Muñoz.

<http://www.ucm.es/info/especulo/numero32/mercemar.html>

Propostes didàctiques

Recursos

 WEB: Exercici de mètrica de 'T'estimo quan et sé nua...'

Elaborat per Josep Bargalló.

<http://josepbargallo.wordpress.com/2012/04/22/exercicis-de-metrica-testimo-quan-et-se-nua-de-mari-a-merce-marcal/>

 WEB: Interaccions multimèdia

El web *Viu la poesia* presenta activitats interactives de dos poemes.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/mmamarca_index_interac.html

 WEB: Activitats per a nivells inicials de llengua

Dos poemes al web *Viu la poesia* amb propostes senzilles.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/mmamarca_index_props_inici.html

 WEB: Activitats per treballar poemes

Sis poemes amb propostes al web *Viu la poesia*.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/mmamarca_index_props.html

L'autora 2.0

A les xarxes

 WEB: Maria Mercè Marçal, a Twitter

<https://lletra.uoc.eduhttps://twitter.com/MaMMarcal>